

rustning på kernevåbneens område og afslutning af en traktat om almindelig og fuldstændig nedrustning under effektiv international kontrol.

18-magts udvalget og Generalforsamlingen bør gennemgå andre vigtige aspekter af nedrustningsproblemet og tage de spørgsmål op til behandling, som er mest hastende og har udsigt til at føre til hurtig enighed. Et sådant spørgsmål er et fuldstændigt forbud mod kernevåbenforsøg, da den forbedrede seismologiske kontrolteknik burde kunne virke fremmende for forhandlinger herom.

USAs og Sovjetunionens villighed til at indlede forhandlinger om en begrænsning af antallet af kernevåbenbærende raketter er et opmuntrende skridt fremad. For at lette de vanskelige forhandlinger, der forestår mellem de to stormagter, bør afprøvning og udvikling af nye kernevåbensystemer indstilles, medens forhandlingerne står på. Generalsekretæren håber på snarlige resultater af forhandlingerne om den fredelige udnyttelse af havbunden og hilser endelig velkommen 18-magts udvalgets forslag om nedsættelse af en ekspertgruppe til undersøgelse af virkningerne af en mulig anvendelse af de relativt letfremstillelige kemiske og biologiske våben.

2. *Fredsbevarende foranstaltninger.*

Situationen i Mellemøsten efter juni-krigen i 1967 har været præget af stærk spænding og fejlslagne forventninger. Ildophørsarrangementerne er ofte blevet overtrådt, hyppigst og alvorligst i ildophørssektoren mellem Israel og Jordan, hvor der ikke er stationeret FN-observatører. Stationering af sådanne observatører ville være i såvel parternes som FNs interesse og ville kunne ske uden præjudice for parternes krav eller stilling. Når man betragter baggrunden for de mange beklagelige brud på ildophørsarrangementerne, må det erindres, at der på den ene side i ildophørssektorerne næsten udelukkende findes områder under militær okkupation, og at en sådan situation ifølge historien har en tendens til at fremkalde mere end almindelige voldsincidenter.

Flygtningenes stilling er yderligere blevet forværret, og reaktionerne på generalsekretærens appeller om yderligere bidrag til UNRWA har været skuffende.

Håb om fremskridt i Mellemøsten har

været koncentreret om ambassadør Jarrings bestræbelser, der imidlertid er blevet hindret af uoverensstemmelsen mellem parterne om proceduren for behandlingen af de substantielle spørgsmål. Medens den ene part har insistet på direkte forhandlinger, har den anden part — i hvert fald indledningsvis — forkastet en sådan fremgangsmåde, men har været villig til indirekte med ambassadør Jarring som mellemmand at deltage i substantielle drøftelser vedrørende implementering af Sikkerhedsrådets resolution 242 (1967). Ambassadør Jarrings forsøg på at igangsætte en dialog vil forblive resultatløst, så længe dialogen føres på et substantielt grundlag fra den ene side, men kun på et processuelt grundlag fra den anden.

Nøglen til en fredelig løsning af konflikter er forhandling, som kan gennemføres på forskellig vis. Der finder i øjeblikket tre forskellige sæt fredsforsøgsforhandlinger sted, alle forskellige fra hinanden i proceduremæssig henseende: Vietnamforhandlingerne i Paris; forhandlingerne mellem det græske og tyrkiske samfund på Cypern og forhandlingerne om Mellemøsten under ambassadør Jarrings auspicer. Som eksempel på andre forhandlinger nævner generalsekretæren de på sovjetisk initiativ gennemførte drøftelser mellem Indien og Pakistan i Tashkent i 1966 samt forhandlingerne på Rhodos i 1949, der førte til afslutningen af våbenstilstandsoverenskomsterne mellem Israel og dets fire arabiske naboer. Hovedansvaret for en fredelig løsning af konflikter må imidlertid uundgåeligt påhvile parterne selv, og dette er ingen steder sandere end i Mellemøsten.

På Cypern har der fundet en lovende udvikling sted siden begyndelsen af 1968. Efter at det er lykkedes generalsekretærens særlige repræsentant at bringe direkte forhandlinger i stand mellem de to samfund på øen, synes der nu at være reel udsigt til fremskridt mod en fredelig løsning. Parterne må dog fortsat gøre alt for at fremme forligsbestræbelserne mest muligt, også i lyset af UNFICYPs stadigt forværrede finansielle situation under den nuværende finansieringsform. Generalsekretæren påpeger, at styrken under de foreliggende omstændigheder ikke kan opretholdes meget længere på øen, og at tiden hastigt nærmer sig, da drastiske skridt — måske endog styrkens tilbagetrækning — formentlig må tages.